

MOZAIK

GORSKI KOTAR

Ivka Lautar (83) iz Tršća: 'Od svih bolesti čovjeku je najgora samoća'

Ivka Lautar (83) rođena je u selu Tršće u Gorskom kotaru, u obitelji s osmero djece, od kojih je čak petero umrlo u djetinjstvu. Udala se za seoskog mladića i s 18 godina došla u kuću u kojoj je svekrva, kao ratna udovica, sama podigla osmero djece. Radila je gospođa Ivka ondje najteže fizičke poslove, predahnula je tek dva desetljeća kasnije kad se zaposlila kao švelja u tvornici namještaja. Danas živi sama, već je 12 godina udovica. Muči je, često ponavlja, jedino samoća, koju joj triput tjedno malo ublaži gerontodomačica Renata Brovet iz Čabra, s kojom sam je posjetila.

Objavljeno prije 2 mjeseca | 07. 10. 2023.
Autor **Gordana Arh**

Ivka Lautar (foto: Gordana Arh)

"Evo moje drage Ivkice, čeka me vani pred vratima jer zna da je danas dan kad ću joj doći", rekla mi je gerontodomačica iz Gradskog društva Crvenog križa Čabar **Renata Brovet** dok smo se približavale njezinoj 83-godišnjoj korisnici.

Uredno odjevena, počešljana i sa širokim osmijehom na licu, dočekala nas je teta Ivka raširenih ruku i s osmijehom na licu, cupkajući od sreće. "Ma sam Bog mi ju je poslao, ne znam što bih bez moje Renate", uzviknula je.

Vani je vladala oštra goranska jesen, ali u kući je bilo toplo, teta Ivka je rano izjutra založila peć na drva. Pripremila je već bila kavu, lončić s vodom i dvije šalice, kad smo ušle dodala je potajice još jednu, za mene. "Veselim se ovoj kavi u Renatinom društvu, jedva dočekam dan kad znam da mora doći", govori nam.

Nekad je kuća bila prepuna

ŽIVOT POČINJE S 50!

Mi smo medij zajednice. Razbijamo predrasude o starenju i starosti – živimo. Pratimo teme zdravlja, zdravstvene, obiteljske i mirovinske politike, politike, kulture, zabave, znanosti i životnog stila. Želimo vas ohrabriti, povezati i inspirirati kako biste zdravije i aktivnije uživali u životu. Poštujemo različitosti, promoviramo toleranciju i potičemo argumentiranu raspravu. Naš moto je: Živite brzo, umrite stari. Jako stari.

EPP

Uz 5 godina FlexCare jamst i 5 godina pomoći na cesti.

Opel

Njezina kuća, doznajem ubrzo, nekad je bila puna i prepuna članova obitelji, sada u njoj već 12 godina gospođa Ivka živi sama. "Mirovinu imam, zdravlja još malo imam, jedino mi teško pada ova samoća. Nisam navikla biti sama. Nekad su obitelji imale i po osmero, pa i desetero djece, u kućama je bilo živahno, a danas vam je sve prazno, tu i tamo koji čovjek, često stariji samac, kao što sam ja."

"Pogledajte ovu peć, tu se ručak nekad kuhao u ogromnim loncima jer je moja svekrva imala osmero živuće djece, a desetero ih je rodila, samo su dvije kćeri umrle dok su bile curice. Sva su se ta djeca udala ili oženila, imala djecu, a ta djeca su kod bake bila non-stop. Možete si onda misliti koliko nas je znalo biti u kući", govori mi.

Dogovoren brak

Svog supruga Cvetka, priznaje mi, nije sama birala, svekrva i njezina sestra došle su u njezin zaseok Legi po nju, znale su da je u obitelji radišna djevojka. "I tako sam se udala već s 18 godina. A kad sam došla u svekrvinu kuću, nije bilo milosti. Moj suprug je bio najmlađe dijete, on i ja smo i ostali u kući. On je bio zaposlen, a mene se nije štedjelo. Muzla sam kravu, sadila i plijevala, pilila i sa sjekirom cijepala drva, grane iz šume na lancima vukla, krošnje sijena na leđima nosila, radila sam kao vol", prisjetila se i uzdahnula.

Ivka Lautar (foto: Gordana Arh)

"Sjećam se da sam jednom imala gripu, moj muž je prije posla molio svekrvu neka me ne diže taj dan iz kreveta. Čim je moj Cvetko otišao, zazvala me: Ajmo, idemo u podrum probirati krumpir i djetelinu pokositi. Eto, tako se nekad radilo", ispričala nam je. A siromaštvo je, napominje, bilo toliko, da ljudi često nisu imali za platiti svećenika koji bi umrle dostojno ispratio k Bogu.

"Jednom su za ispraćaj svećeniku umjesto novca dali sijeno što su ga za kravu prehraniti namijenili, onda znate kako je teško bilo. Moj otac je dvaput išao na rad u Francusku, jednom je ostao pet godina, a drugi put četiri godine. Ali su ti ljudi živjeli za dan kad će se vratiti u svoj gorski kraj", napominje gospođa Ivka. Sjeća se, kaže potom, da je otac po povratku govorio da je u Francuskoj skoro poludio kad je saznao da su mu sinovi, moja mala braća, od bolesti umrli.

Najsretnija kad je počela raditi u tvornici

Najljepše razdoblje u životu bilo joj je kad se, sredinom sedamdesetih, zaposlila. "Svekrva je bila umrla, muž je radio kao šofer kamiona u tvornici namještaja Goranprodukt, ja sam bila stalno sama kod kuće pa su me znanci počeli nagovarati da se zaposlim. Posla je bilo, veći dio ljudi ovog kraja živio je od te tvornice. Moj Cvetko nije htio da radim u tvorničkom pogonu, no pristao je da radim kao švelja, i rekao mi da mogu otići s posla kad god poželim. Ali ja sam bila tako sretna i zadovoljna na poslu da sam s veseljem radila dvadeset godina. To je bilo najljepše razdoblje mog života", priča mi.

Gospođu Ivku boli samoća

Zagleda se povremeno gospođa Ivka u daljinu, sjeti se, kaže, supruga s kojim je provela 53 godine. "Samoća bez njega boli. Srećom još imam vrt, njivu, cvijeće. Svaki dan kuham, jučer sam imala grah s malo špeka, danas ću kuhati krumpir i blitvu. Uz malo špeka, mi Gorani to volimo. Inače si kuham i čajeve koje sama berem i sušim, volim kamilicu, neven, kadulju, gospinu travu, stolisnik, gospin plašt, melisu, koprivu. Evo pogledajte, dvije pune košare bilja imam po vrećicama. Prije nije bilo vremena za to, ali sada mi je to užitak", pokazuje nam.

Gerontodomaćica Renata Brovet i Ivka Lautar (foto: Gordana Arh)

Renata: "Volim Ivku, kod nje je uvijek ugodno doći"

Gerontodomaćica Renata joj je, uz razgovor, u kutijice slagala tablete – ukupno sedam vrsta lijekova gospođa Ivka pije tijekom dana. "Ima problema sa srcem i tlakom, sada će morati na blokade zbog bolnih koljena u Lovran. Mučila ju je i kožna alergija pa smo to mazale kremom, bolje joj je. Pomoć gerontodomaćice joj puno znači, ja je vozim u trgovinu, na poštu, plaćam joj režije, podižem lijekove u ljekarni u Čabru", objašnjava mi Renata.

"Popričam svaki put s njom, to joj je, čini mi se ponekad, još najvažnije od svega. Inače, pola moje usluge sufinancira joj Grad Čabar, a pola plaća sama, jer je cenzus definiran Zakonom o socijalnoj skrbi, a za besplatnu gerontodomaćicu mirovina ne smije prelaziti 265 eura, a njezina je malo veća od toga. I trudimo se da ti naši stariji sugrađani s malim mirovinama, kojima treba njega, dobiju barem 78 eura državne socijalne pomoći", rekla je Renata Brovet.

Radost molitve

Sva radost za gospođu Ivku, doznajem na rastanku, danas počiva u molitvi i hodočašćima na koja još uvijek ide, prije dva tjedna baš se vratila iz Međugorja. "Kad smo ja i moja sestra blizanka bile male, spavale smo u sobi s tatom, mamom, bakom i još jednom sestrom. Morale smo svaku večer glasno moliti da nas tata čuje, nije se tu smjelo zabušavati. Tata je bio toliko pobožan, da je nama sestrama govorio da iz njegove kuće niti jedna od nas neće izaći živa ako se prije ne uda u crkvi. Cijeli život se molim", prisjetila se moja sugovornica i dodala da se priprema za skori božji put u Mariju Bistricu.

"Za koga i za što se toliko molite?" upitam je dok smo se sve tri grlile na rastanku, a ona kratko odgovori: "Za zdravlje, da do kraja ostanem kod kuće i ne moram u starački dom, potom za zdravu pamet i najviše – za laku smrt."

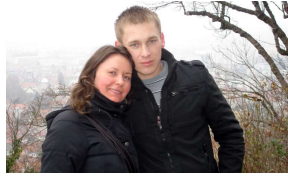
Ovaj prilog je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.

SVE O TEMI: #DEMOGRAFIJA #GERONTODOMAĆICE #GORSKI KOTAR

PROČITAJTE I OVO

Mirna (84): 'Ne želim na operaciju kuka, bojim se troškova'

Kristina Tomac (34): 'Nitko iz mog društva nije se zaposlio u Gorskom kotaru'

Zorica Žagar (56) iz Gerova: 'Najsretnija sam kad starom čovjeku uljepšam dan'

VIŠE S WEBA

NI FRANCUSKA, NI PEČENJE, NI KOLAČI: Znaete koje je hit blagdansko jelo u Hrvatskoj ove godine? Iznenadit će vas

Oglas

Gradonačelnik Kirigin o prometnoj nesreći ispred opatijske osnovne škole: Pokušavamo dobiti dozvolu za ležeće policajce

ZA PROIZVODOM IZ HRVATSKE OTIMAJU SE DO NJEMAČKE: 'Najbolji izum ikada, ovo će pokupovati na tisuće ljudi'

Oglas

Velika horor uspješnica „It“ dobiva svoj prequel

VELIKA NOVOST U ZET-OVIM TRAMVAJIMA: 'Kad sam čula što su uveli, mislila sam da je šala. Ali ne...'

Oglas

Je li plivanje stvarno dobro za bolove u leđima? Pravu istinu nam je otkrio fizioterapeut

OVAJ BOŽIĆ BI MOGAO BITI DRUGAČIJI OD SVIH DOSAD: Evo što će nas dočekati za samo par dana...

Oglas

Umirovljenica (88) završila u bolnici nakon što je vidjela iznos računa za vodu

Tko će biti prvak? Dinamo je veliki favorit, Rijeka ispala iz utrke, a Hajduk je u vodstvu...

Sponsored by Midas

MOJE VRIJEME
ŽIVOT POČINJE S 50

[IMPRESUM I KONTAKT](#) [UVJETI KORIŠTENJA](#) [RSS](#)

 [Postavke privatnosti i kolačića](#)

Upravlja Google. Usklađeno s IAB-ovim TCF-om. ID CMP-a: 300

© 2014 - 2023 Moje Vrijeme®